

Conferința Națională de Arte Marțiale
Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca,2014

**Studiu comparativ privind agresivitatea și temperamentul
sportivilor din sistemul fighting si sistemul duo demonstrativ al
practicanților de ju jitsu**

Autor: GALAN D. DORU

Conferința Națională de Arte Marțiale
Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca,2014

Abstract:

Studiu are ca scop evidențierea trasăturilor de personalitate la sportivii practicanți ai celor două sisteme competiționale: Duo Demonstrativ și Fighting și nivelul de agresivitate a acestora.

În urma aplicării chestionarelor s-a evidențiat diferențe majore între sportivii sistemului fighting și sportivii sistemului duo-demonstrativ.

În general, sportivii sistemului duo-demonstrativ prezintă un nivel scăzut de agresivitate dar majoritatea sunt emotivi și ca temperament dominat este cel flegmatic.

Practicanții sistemului fighting posedă un nivel de agresivitate mai crescut, aceștia sunt non-emotivi și în general au temperament sangvinic.

Studiu este util în abordarea pregătiri sportivilor, cunoașterea și orientarea lor în funcție de temperament și nivelul de agresivitate.

Conferința Națională de Arte Marțiale

Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca, 2014

Capitolul I: Subiecții studiului

Pentru realizarea studiului am format două grupe de studiu cu particularități fizice asemănătoare. Subiecții grupei de studiu 1 și datele personale le nominalizăm în Tabelul nr. 1, practicanți ai sistemului duo demonstrativ:

Tabelul nr. 1 – Datele de recunoaștere ale grupei de studiu 1

Nr. ord	Nume și prenume	Data și locul nașterii	Data înscrierii în club	Gradația	Greutate	Înălțime
1.	G.A.	17.10.'98/B	21.01.06	1 Kyu	56	166
2.	M.C.	12.05.97/B	28.09.06	1 Kyu	52	172
3.	M.R.	11.03.'99/B	18.10.'07	2 Kyu	66	179
4.	D.D.	02.05.'00/GI	01.09.'07	2 Kyu	57	175
5.	D.F.	03.10.'96/B	20.10.'04	3 Kyu	77	180
6.	P.G.	18.02.99/B	19.10.10	3 Kyu	59	174
7.	S.M.	23.05.'96/Ag	01.09.12	3 Kyu	68	176
8.	D.G.	21.01.99/B	01.09.'12	4 Kyu	60	166
9.	C.A.	26.10.98/TI	13.12.12	5 Kyu	80	182
10.	P.C.	27.12.96/B	22.11.12	5 Kyu	55	170

Subiecții grupei de studiu 2 și datele personale le nominalizăm în tabelul nr. 2, practicanți ai sistemului fighting.

Tabelul nr.2 – Datele de recunoaștere ale grupei de studiu 2.

Nr. ord.	Nume și prenume	Data și locul nașterii	Data înscrierii în club	Gradația	Greutate	Înălțime
1.	C.C.	13.08.'97/B	01.02.04	1 DAN	66	178
2.	B.D.	10.08.97/B	20.03.06	1 Kyu	70	175
3.	S.G.A.	20.11.'97/B	12.10.08	2 Kyu	75	181
4.	A.F.	10.05.'98/Gi	13.02.00	2 Kyu	81	180
5.	M.M.	17.12.'00/B	28.09.'06	2 Kyu	59	169
6.	P.C.	16.01.'98/B	11.10.10	3 Kyu	55	158
7.	D.F.	09.10.97/B	05.01.11	3 Kyu	58	173
8.	K.I.	01.09.98/B	22.01.13	5 Kyu	63	176
9.	C.N.	12.12.99/TI	13.12.12	5 Kyu	55	155
10.	I.R.	22.06.00/B	05.06.13	5 Kyu	68	174

Conferința Națională de Arte Marțiale

Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca, 2014

Capitolul 2: Chestionar pentru evidențierea trăsăturilor de temperament,

Instructaj de aplicare :

Se pun 15 întrebări; la fiecare întrebare sunt date două răspunsuri. Primul notat cu „a”, al doilea notat cu „ b”.

Subiecții se gândesc și răspund cu toată sinceritatea care din cele două răspunsuri se potrivește cel mai bine cu felul obișnuit de a fi.

Dacă li se potrivește primul răspuns, cel notat cu a, se înseamnă cu 2 în căsuța cu numărul respectiv de pe foaia de răspuns.

Dacă li se potrivește răspunsul notat cu b, se notează cu 0 în căsuța respectivă.

Dacă ceea ce simte subiectul se situează mai degrabă între cele două răspunsuri decât la unul dintre ele, atunci notați cu 1 în căsuța de la numărul respectiv.

1		2		3	
4		5		6	
7		8		9	
10		11		12	
13		14		15	

- 1) a. Sunteți mișcat de evenimentele care mișcă mai puțin pe alții care nu au ecou pentru ceilalți în general.
b. Sunteți indiferent sau aproape indiferent la tot ce se întâmplă în jurul vostru.
- 2) a. Vă simțiți bine când sunteți întotdeauna ocupat, chiar și în timpul liber.
b. Vă place mai mult odihna (dolce farniente); Vă place să nu prea faceți nimic.
- 3) a. Păstrați mult timp în minte o ofensă; b. Sunteți prompt la împăcare.
- 4) a. Treceți repede și categoric de partea cuiva cu entuziasm sau indignare.
b. Judecați situațiile la rece.
- 5) a. Când vă apucați de treabă vă adaptați ușor/ treceți repede la muncă.
b. O luați încetisor /, vă adaptați greu.
- 6) a. Sunteți fidel prietenilor și simpatiilor dvs,
b. Sunteți versabil, schimbător în legăturile cu ceilalți.
- 7) a. Sunteți susceptibil, ușor de ofensat în amorul propriu:
b. Nu vă formalizați prea des.
- 8) a. Dificultățile vă stimulează, vă 'încăpățânează, perseverați în înfrângerea lor.

Conferința Națională de Arte Marțiale Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca, 2014

- b. Vă dați înapoi, vă înfiorați în fața unui obstacol, încercați să scăpați, să vă descotorosiți de el.
- 9) a. Sunteți conservator în sensul ca vă place ca totul să fie regulat, ordonat, vă plac propriile obiceiuri.
- b. Vă plac schimbările, variațiile, să fiți cât mai fantezist.
- 10)a. Sunteți veșnic neliniștit, o sarcină nouă o priviți cu oarecare îngrijorare.
- b. Abordați orice situație fără teamă, fără neliniște.
- 11)a. În împrejurările obișnuite, în viața de toate zilele aveți o participare activă.
- b. Asistați fără a lua parte.
- 12) a. Sunteți prevăzător, calculat, vă organizați timpul.
- b. Improvizați în fața momentului.
- 13) a Aveți o dispoziție variabilă ciclotimică (alternare a. perioadelor de surescitare cu cele de depresiune melancolică).
- b. Aveți o dispoziție constată, întreprinzător, netemător; starea de spirit nu variază brusc.
- 14) a. Sunteți punctual la obligații, trăiți după ceas, planificat.
- b. De obicei amânați îndeplinirea sarcinilor impuse în mod constant / întârziați la întâlnirile de orice fel.
- 15) a. Trăiți din amintiri, vă amintiți mereu trecutul propriu, educația pe care ați primit-o etc.
- b. Vă place prezentul, îl trăiți intens, vă adaptați ușor la el.

Prelucrare și interpretare:

Cele 15 întrebări vizează:

- E (emotivitate);

-A (activism) și- P-S (persistența impresiilor - P -primar și S - secundar).

După completarea tabelului conform instrucțiunilor se face suma aritmetică a cifrelor înscrise în spațiile din tabel - pe coloane

- astfel: -se adună cifrele înscrise ca răspunsuri la întrebările: 1, 4,7, 10, 13; - întrebări ce vizează gradul de emotivitate notat cu E;

- apoi se face suma cifrelor înscrise ca răspunsuri la întrebările: 2, 5, 8, 11, 14 - care apreciază gradul de activism -notat cu A

- și în sfârșit se procedează asemănător pentru întrebările: 3, 6, 9, 12, 15 care apreciază persistența impresiilor - notată cu P - primar și S- secundar.

Cum se procedează în continuare ?

Conferința Națională de Arte Marțiale Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca, 2014

Valorile cuprinse între 0-4 înseamnă non E non A - P (nonemotiv; nonactiv; primar), iar valorile cuprinse între 6-10 înseamnă E A S (emotiv, activ, secundar). Exemplu: dacă cineva a obținut pe prima coloană valoarea - 6 - pe a doua 8 și pe a treia 4 înseamnă că este E, A, P (emotiv, activ, primar) - aceasta însemnând temperament coleric; sau dacă cineva a obținut pe prima coloană 4 - pe a doua - 3 și pe a treia 6 - înseamnă non E non AS- temperament sentimental. Dacă pe vreuna din coloane se obține valoare de 5 atunci se scrie formula temperamentală de două ori - odată cu valoare pozitivă (la coordonata respectivă) odată cu valoarea negativă: ex: valori obținute: coloana întâia 5; a doua 6; a treia 4 - va rezulta următoarea formulă temperamentală: E A P și non E A P adică = coleric și sangvinic.

Prezentăm în continuare caracteristicile celor opt tipuri de temperament:

				Persistența impresiilor		
Nr. crt.	Tipul de temperament	Emotivitate E	Activism A	Primar (P)	Secundar (S)	Valoare dominantă
	Pasionat	E	A		S	opera de îndeplinit
	Coleric	E	A	P	-	acțiunea
	Sentimental	E	non A	-	S	intimitatea
	Nervos	E	non A	P	-	divertismentul
	Flegmatic;	non E	A	-	S	legea
	Sangvinic	non E	A	P		succesul social
	Apatic	non E	non A	-	S	liniștea
	Amorf	non E	non A	P	-	plăcerea

Conferința Națională de Arte Marțiale

Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca, 2014

Capitolul 3: Chestionar pentru evidențierea trăsăturilor de agresivitate

(Aggression Questionnaire, AQ, Buss-PerryAQ, Buss, A.H., Perris, M., 1992)

Cadru teoretic

Agresivitatea este un fenomen complex, compus dintr-un număr de alte comportamente specifice. Moyer (1968) prezenta o clasificare a agresivității în șapte categorii, din punct de vedere psihologic, biologic și evoluționist. Acestea sunt:

- a. agresivitatea de prădător: atacul prădătorului;
- b. agresivitatea inter-masculină: competiția între masculii din aceeași specie pentru accesul la resurse, femele, dominanța, statut etc.;
- c. agresivitatea indusă de frică: agresivitatea asociată cu încercarea de a fugi din fața unui pericol;
- d. agresivitatea de iritabilitate: agresivitatea indusă de frustrare și direcționată înspre ținta disponibilă;
- e. agresivitatea teritorială: apărarea unei anumite zone împotriva intrușilor, în mod tipic co-specifici;
- f. agresivitatea maternă: agresivitatea femelei cu scopul de protecție a puiului. Există de asemenea și agresivitate paternă;
- g. agresivitate instrumentală: agresivitatea direcționată înspre obținerea unui scop, considerat a fi un răspuns învățat la o anumită situație.

Există două zone principale care coordonează agresivitatea, respectiv amígdala și hipotalamusul. Agresivitatea este legată și de hormoni, din care cel mai important este testosteronul; multe experimente arată că există o legătură directă între nivelul de testosteron și agresivitate la om. Un alt neurotransmițător implicat în biologia agresivității este serotonina. Studiile pe animale arată că înclinația spre agresivitate este cel puțin parțial moștenită genetic. Omul diferă de animal în complexitatea agresivității sale datorită factorilor culturali, morali și sociali. Alcoolul, drogurile, medicamentele, durerea și disconfortul, frustrarea și violența sunt câțiva din factorii care influențează agresivitatea la om.

Cultura joacă un rol dominant în agresivitate. Studiile antropologice arată că unele culturi au agresivitate scăzută, iar altele înaltă. De exemplu, bărbații americani sunt în medie mai agresivi decât japonezii sau spaniolii.

Agresivitatea poate fi învățată prin urmărirea și imitarea comportamentului altora. Multe dovezi sugerează că urmărirea violenței la televizor crește probabilitatea

Conferința Națională de Arte Marțiale Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca, 2014

comportamentului violent la copii. Jocurile video au un efect similar. Totuși, adoptarea unui anumit comportament depinde de înclinațiile individuale.

Alcoolul afectează rațiunea și oamenii devin mai puțin prudenți decât în mod obișnuit; de asemenea alcoolul modifică felul în care este procesată informația.

Instructaj de aplicare:

Evaluati cât de caracteristică este pentru dvs. fiecare dintre următoarele afirmații. Înregistrați răspunsurile dvs. în spațiul din stânga fiecărei afirmații/item folosind următoarea scală de evaluare:

1 = foarte necaracteristic pentru mine

2 = oarecum necaracteristic pentru mine

3 = puțin caracteristic

4 = oarecum caracteristic pentru mine

5 = foarte caracteristic pentru mine

1. Rareori nu-mi pot controla impulsul de a lovi pe cineva.
2. Le spun deschis prietenilor atunci când nu sunt de acord cu ei.
3. Mă aprind repede dar îmi trece la fel de repede.
4. Uneori gelozia nu-mi dă pace.
5. Dacă sunt provocat, s-ar putea să lovesc vreo persoană.
6. Adesea mă găsesc în situația de a mă contrazice cu lumea.
7. Când sunt frustrat, îmi manifest iritarea.
8. Au fost situații în care nu am putut controla dorința de a lovi altă persoană.
9. Dacă cineva mă lovește, îl lovesc și eu.
10. Dacă oamenii mă enervează, s-ar putea să le spun ceea ce cred despre ei.
11. Uneori mă simt ca un butoi cu pulbere gata să explodeze.
12. Mă aprind repede dar îmi trece la fel de repede.
13. Sar la bătaie mai des decât majoritatea oamenilor.
14. Nu mă pot abține să nu intru în dispută atunci când oamenii mă contrazic.
15. Unii dintre prietenii mei cred că sunt iute la mânie.
16. Mă întreb de ce sunt câteodată atât de înverșunat.
17. Dacă trebuie să recurg la violență pentru a-mi apăra drepturile, o voi face.
18. Prietenii mei spun că sunt cam certăreț.
19. Câteodată îmi ies din sărite fără nici un motiv.
20. Știu că, prietenii mă vorbesc pe la spate.

Conferința Națională de Arte Marțiale Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca, 2014

21. Sunt oameni care mă provoacă într-atât, încât ajungem la bătaie.
22. Am dificultăți în a-mi controla temperamentul.
23. Sunt suspicios în ceea ce privește străinii prea drăguți/prietenosi.
24. Nu găsesc nici un motiv pentru a lovi o persoană.
25. Câteodată am senzația că oamenii râd de mine pe la spate.
26. Am amenințat persoane cunoscute.
27. Atunci când oamenii sunt drăguți, mă întreb ce vor.
28. Am fost atât de furios, încât am spart lucruri.
29. Sunt o fire calmă/echilibrată.

Validitatea probei

Scorurile AQ au fost corelate cu fiecare în parte. Atunci când variația în corelațiile datorate scorului A a fost fragmentată, corelațiile nu au fost semnificative; aceasta susține validitatea teoretică a AQ prin faptul că asocierile între agresivitatea fizică, cea verbală și ostilitate sunt datorate conexiunii lor cu furia. Scorurile au avut și o bună validitate concurrentă, fără asocieri semnificative între PA și VA și emoționalitate/afectivitate, dar cu corelații semnificative între afectivitate și subscalele A și H. Scorurile celor patru scale corelează cu impulsivitatea, competiția și asertivitatea, deși au fost găsite corelații scăzute între asertivitate și scalele PA și H. Validitatea de construct a fost evidențiată prin corelații între AQ și rangurile agresivității, sociabilității și timidității.

Cotare:

Itemii 24 și 29 au scoruri inversate (1=5, 2=4, 3=3, 4=2, 5=1) Ceilalți itemi se cotează direct, conform instrucției.

Interpretare:

Scorurile subscalelor sunt suma scorurilor itemilor pentru acei itemi din subscală. Scorul total este suma tuturor scorurilor itemilor și variază între 29 și 145. Scorurile înalte reflectă mai multă agresivitate.

Instrumentul, cuprinzând 29 de itemi, măsoară patru aspecte ale agresivității:

Agresivitatea fizică (Physical Aggression, PA: 1, 5, 9, 13, 17, 21, 24, 26, 28)

Agresivitatea verbală, (Verbal Aggression, VA: 2, 6, 10, 14, 18)

Furia/mânia (Anger, A: 3, 7, 11, 15, 19, 22, 29)

Ostilitatea (Hostility, H: 4, 8, 12, 16, 20, 23, 25, 27)

Conferința Națională de Arte Marțiale
Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca, 2014

**CAPITOLUL 4: REZULTATELE CHESTIONARELOR PRIVIND TIPUL
TEMPERAMENTAL ȘI NIVELUL DE AGRESIVITATE**

Tabelul 4.1 : Rezultatele chestionarelor privind temperamentul și agresivitate la
Grupa de studiu 1

NR.	Inițialele	Temperament	Agresivitate				
			Agresivitate fizică	Agresivitate verbală	Furia/mânia	Ostilitatea	Total
1.	G.A.	NON E-NON A-P (AMORF)	22	15	12	18	67
2.	M.C.	NON E-A-S (FLEGMATIC)	12	14	16	18	60
3.	M.R.	NON E-A-S (FLEGMATIC)	20	14	16	23	73
4.	D.D.	NONE-A-P (SANGVINIC)	9	18	12	8	47
5.	D.F.	E-A-S (PASIONAT) ȘI NON E-A-S (FLEGMATIC)	21	18	14	25	78
6.	P.G.	NON E-A-S (FLEGMATIC) ȘI NON E-A-P (SANGVINIC)	30	15	19	25	89
7.	S.M.	NON E-A-P (SANGVINIC) ȘI E-A-P (COLERIC)	19	17	18	22	76
8.	D.G.	NON E-A-S (FLEGMATIC)	37	21	15	28	101
9.	C.A.	E-A-S (PASIONAT)	13	14	25	22	74
10.	P.C.	NON E-A-P (SANGVINIC)	19	16	22	21	78
Media aritmetică			20,2	16,2	16,9	21	74,3
Abaterea standard			8,36	2,30	4,20	5,52	14,77
Valoarea maximă			37	21	25	28	101
Valoarea minimă			9	14	12	8	47

Conferința Națională de Arte Marțiale
Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca, 2014

Tabelul 4.2 : Rezultatele chestionarelor privind temperamentul și agresivitatea la grupa de experiment

Nr. crt.	Inițiale	Temperament	Agresivitate				
			Agresivitate fizică	Agresivitate verbală	Furia/mânia	Ostilitatea	Total
1.	C.C.	NONE-A-P (SANGVINIC)	19	17	18	12	66
2.	B.D.	NON E-A-S (FLEGMATIC)	9	18	10	8	45
3.	S.G.A.	NON E-A-S (FLEGMATIC)	15	14	16	10	55
4.	A.F.	E-A-S (PACIONAT)	10	14	15	19	58
5.	M.M.	NON E-A-P (SANGVINIC) ȘI E-A-P (COLERIC)	31	18	14	25	88
6.	P.C.	NON E-A-S (FLEGMATIC) ȘI NON E-A-P (SANGVINIC)	37	25	15	28	105
7.	D.F.	NON E-A-P (SANGVINICĂ)	22	15	12	18	67
8.	K.I.	NON E-A-S (FLEGMATIC)	18	16	10	25	69
9.	C.N.	E-A-S (PACIONATĂ)	15	14	25	22	76
10.	I.R.	E-A-S (PACIONAT) ȘI NON E-A-S (FLEGMATIC)	19	16	22	21	78
Media aritmetică			19,5	16,7	15,7	18,8	70,7
Abaterea standard			8,75	3,30	4,88	6,81	17,20
Valoarea maximă			37	25	25	28	105
Valoarea minimă			9	14	10	8	45

Conferința Națională de Arte Marțiale

Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca, 2014

Capitolul 5: Concluzii

În urma aplicării studiului, putem concluziona:

- se recomandă sportivilor din sistemul duo-demonstrativ să participe și în sistemul Fighting pentru a-și dezvolta trăsăturile psihice și a avea rezultate mai bune în sistemul Duo-Demonstrativ;
- se recomandă sportivilor din sistemul Fighting să abordeze sistemul Duo-Demonstrativ pentru a deprinde atitudinea și a-și regla agresivitatea;
- cunoașterea temperamentelor fiecărui sportiv îl ajută pe antrenor în abordarea relațiilor cu sportivii;
- în urma cercetării reiese importanța abordării ambelor sisteme pentru „creerea” unui *budoka* complet și echilibrat din punct de vedere psiho-fizic, mai ales la vârstele mici, pentru ca apoi să se poată face specializarea pe unul dintre sisteme etc.

BIBLIOGRAFIE

- Academia Română – D.E.X., Editura Univers Enciclopedic, București, 1996.
- Academia Română – DOOM, Ediția a II-a, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005
- Buss, A.H. și Perry, M. (1992). *The Agresion Questionnaire, Journal of Personality and Social Psychology*, 63, 452-459. Instrument reproduced with permission of Arnold Buss and the American Psychological Association. Eibl-Eibsfeld, I. (2009) *Agresivitatea umană*, Editura Trei, București.
- Deliu. D., - *Cursuri teoretico-metodice de arte marțiale*. Editura Studențească. București, 2002.
- Elena Bonchiș – „*Cunoașterea de sine și de altul, culegere de probe psihologice*” – Editura Casa Corpului Didactic Oradea, 1996
- Elena Bonchiș – „*Introducere în psihologia personalității*” – Editura Universității din Oradea, 2009
- Mihaela Minulescu – „*Chestionarele de personalitate în evaluarea psihologică*” – Editura Gar Ell Publishing House, București, 1996

Conferința Națională de Arte Marțiale Ediția a-IV-a, Cluj-Napoca,2014

- M. Epuran, - *Pregătirea psihologică a sportivului*, Editura Uniunii de Cultură Fizică și sport, București, 1963
- Frederic. L., - *Dicționar de Arte Marțiale*, Editura Enciclopedică. București, 1993.
- Galan. D., - *Contribuții privind îmbunătățirea enunțurilor terminologice a tehnicilor de forțare a articulațiilor și a situațiilor de atac cu lovituri din Ju-jitsu*, Lucrare de licență. ANEFS, 1998.
- Galan, D., - *JU-JITSU:elemente de teorie, filozofie și metodică de antrenament*, Editura Estfalia, București, 2005.
- Galan D.D- *Cercetare preliminară privind selecția și testarea sportivilor pentru sistemele fighting și duo-demonstrativ din ju-jitsu*. Raport 2 UNEFS 2014
- Niculescu. M., - *Psihologia sportului – culegere de lecții*. Editura Ex PONTO. Constanța, 2000.
- Niculescu. M., - *Personalitatea sportivului de performanță*, Editura Didactică și pedagogică, București, 2000.
- Centrul de cercetări pentru probleme de sport, - *Ghidul antrenorului în psihologia sportului*. București, 1999.

Acordul autorului

Subsemnatul Galan D. Doru, sunt de acord ca lucrarea să fie publicată în volumul (broșura sau CD -ul) Conferinței.

Lucrarea: Studiu comparativ privind agresivitatea și temperamentul sportivilor din sistemul Fighting si sistemul Duo Demonstrativ al practicanților de ju jitsu

Autor: Galan D. Doru

Semnătura: